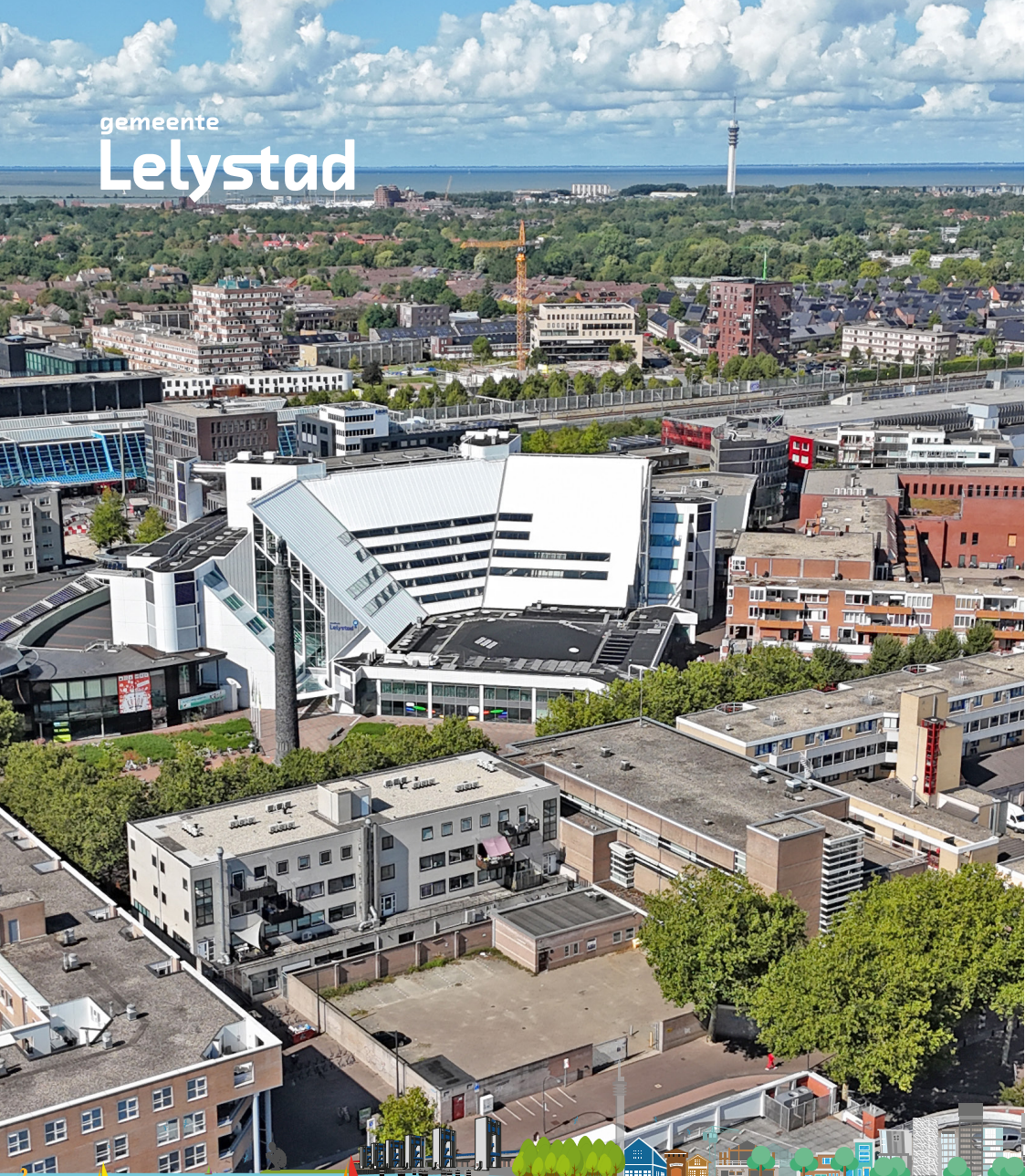

Wonen en Zorg in Lelystad

Visie en Ambities

Samen leven

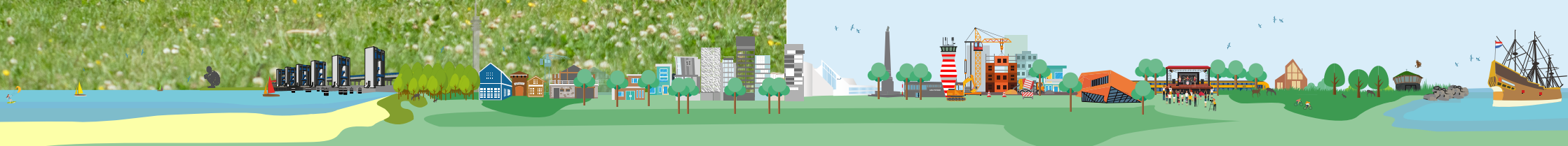
Wonen

Zorg en Welzijn

Leefomgeving

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3
2. Inleiding	4
3. Analyse en visie	5
4. Ambities	6
5. Aandachtsgroepen Wet Regie	7
6. Factsheet	11
7. Thema 1: Samen Leven	13
8. Thema 2: Wonen	16
9. Thema 3: Zorg en Welzijn	20
10. Thema 4: Leefomgeving	22
Bijlage 1 Begrippenlijst	24

Samen leven

Wonen

Zorg en Welzijn

Leefomgeving

1. Voorwoord

Lelystad groeit en verandert. Steeds meer inwoners worden ouder en blijven langer zelfstandig wonen. Ook mensen met een beperking of psychische kwetsbaarheid wonen vaker zelfstandig. Dat vraagt om passende woningen, zorg dichtbij en buurten waar mensen elkaar kennen en helpen.

Deze woonzorgvisie geeft richting aan de komende vijftien jaar. Samen met inwoners, woningcorporaties, zorg- en welzijnspartners en ontwikkelaars bouwen we aan oplossingen die werken in de praktijk. Hun betrokkenheid is essentieel om onze doelen te bereiken.

Aan de gemeenteraad

Met dit document leggen wij u de *Woonzorgvisie Lelystad 2025-2040* ter vaststelling voor. Door deze visie vast te stellen, bepaalt u de zeven ambities waarmee we de komende jaren richting geven aan wonen, zorg en welzijn in onze stad. De visie vormt ook de basis voor het Volkshuisvestingsprogramma dat in 2026 wordt opgesteld. Daarna werken we samen met onze partners aan een uitvoeringsagenda, die in 2026 ter besluitvorming aan u wordt aangeboden.

Deze woonzorgvisie sluit aan bij de veranderende maatschappij. We kijken vooruit en spelen in op wat inwoners nu en in de toekomst nodig hebben. Door wonen, zorg en welzijn beter met elkaar te verbinden, leggen we samen de basis voor een toekomstbestendig Lelystad, waar iedereen – jong en oud, met of zonder zorgvraag – prettig kan wonen en goed kan leven.

Dennis Grimbergen
Wethouder Wonen
gemeente Lelystad

Annemieke Messelink-Dijkstra
Wethouder Sociaal Domein
gemeente Lelystad

2. Inleiding

Lelystad staat, net als de rest van Nederland, voor een aantal uitdagingen op het gebied van wonen, zorg en welzijn. Het aantal alleenstaanden neemt toe, het aantal ouderen stijgt sterk en ouderen blijven steeds vaker tot op hoge leeftijd zelfstandig wonen. Er is sprake van een dubbele vergrijzing: niet alleen het aantal ouderen neemt toe, maar binnen die groep groeit vooral het aantal 'oudere ouderen' sterk.

Naast ouderen moeten ook andere mensen met een zorg- of ondersteuningsvraag, zoals mensen met een beperking of psychische problemen, vaker (weer) zelfstandig wonen en hun weg vinden op de woningmarkt. Dat zorgt voor een veranderende vraag naar woningen: meer gelijkvloerse en geclusterde woningen voor de groeiende groep ouderen, en meer kleine, betaalbare woningen voor andere doelgroepen met een ondersteuningsvraag. Deze uitdagingen zijn extra ingewikkeld in verband met het landelijk woningtekort.

Naar verwachting treedt in 2026 de wet Versterking regie volkshuisvesting (hierna: Wet Regie) in werking. Een onderdeel hiervan is de verplichting voor gemeentes om een volkshuisvestingsprogramma op te stellen, met daarin aandacht voor de huisvestingsopgave van ouderen en andere aandachtsgroepen.¹ Deze woonzorgvisie biedt hier input voor. Ook is in de uitvoeringsagenda van de herijkte Woonvisie 2022-2027¹ bepaald dat Lelystad een woonzorgvisie opstelt.

¹ Zie voor lijst: bijlage begrippenlijst

3. Analyse en visie

Lelystad staat voor veel maatschappelijke vraagstukken. Hoe moet het wonen voor mensen met zorg of ondersteuning er in de toekomst uitzien in Lelystad? Welke voorzieningen zijn belangrijk? En kijken we goed om naar elkaar?

Er is een analyse gemaakt van de opgaven op het gebied van wonen, zorg en welzijn in Lelystad. Voor ouderen en andere mensen met een zorg- of ondersteuningsbehoefte. De woonzorganalyse ('Huisvestingsopgave wonen en zorg') is gemaakt door Companen, en is te vinden in bijlage 2.

In deze woonzorgvisie vertalen we de woonzorganalyse naar ambities en keuzes. We leggen deze vast en bepalen onze aanpak. We hebben input voor de ambities opgehaald bij onze partners en inwoners tijdens werksessies en werkateliers.

Samen met onze inwoners, zorg- en welzijnspartners, woningcorporaties en ontwikkelaars werken wij als gemeente aan het realiseren van de ambities in deze woonzorgvisie. Alleen samen kunnen we onze ambities realiseren. Goede samenwerking begint met elkaar kennen, elkaar ontmoeten, en weten waar anderen mee bezig zijn op dit gebied. Daarom maken we goede samenwerkingsafspraken in een toekomstbestendige uitvoeringsagenda. Daarmee verwezenlijken we onze ambities. Voor de uitvoering hiervan werken we samen met zorg- en welzijnsaanbieders en woningcorporaties: zij zorgen ervoor dat de woonomgeving en de sociale en zorginfrastructuur zodanig zijn ingericht dat mensen met een zorgvraag prettig kunnen wonen en leven.

Het is ook van belang om goed samen te werken binnen de gemeentelijke organisatie zelf. De onderwerpen in de woonzorgvisie raken veel beleidsterreinen. Wonen en zorg staan centraal. Ook de ruimtelijke omgeving en de Maatschappelijke Agenda hebben een belangrijke plek in deze visie. Voor de gemeente ligt er de opdracht om op het gebied van wonen en zorg domeinoverstijgend samen te werken.

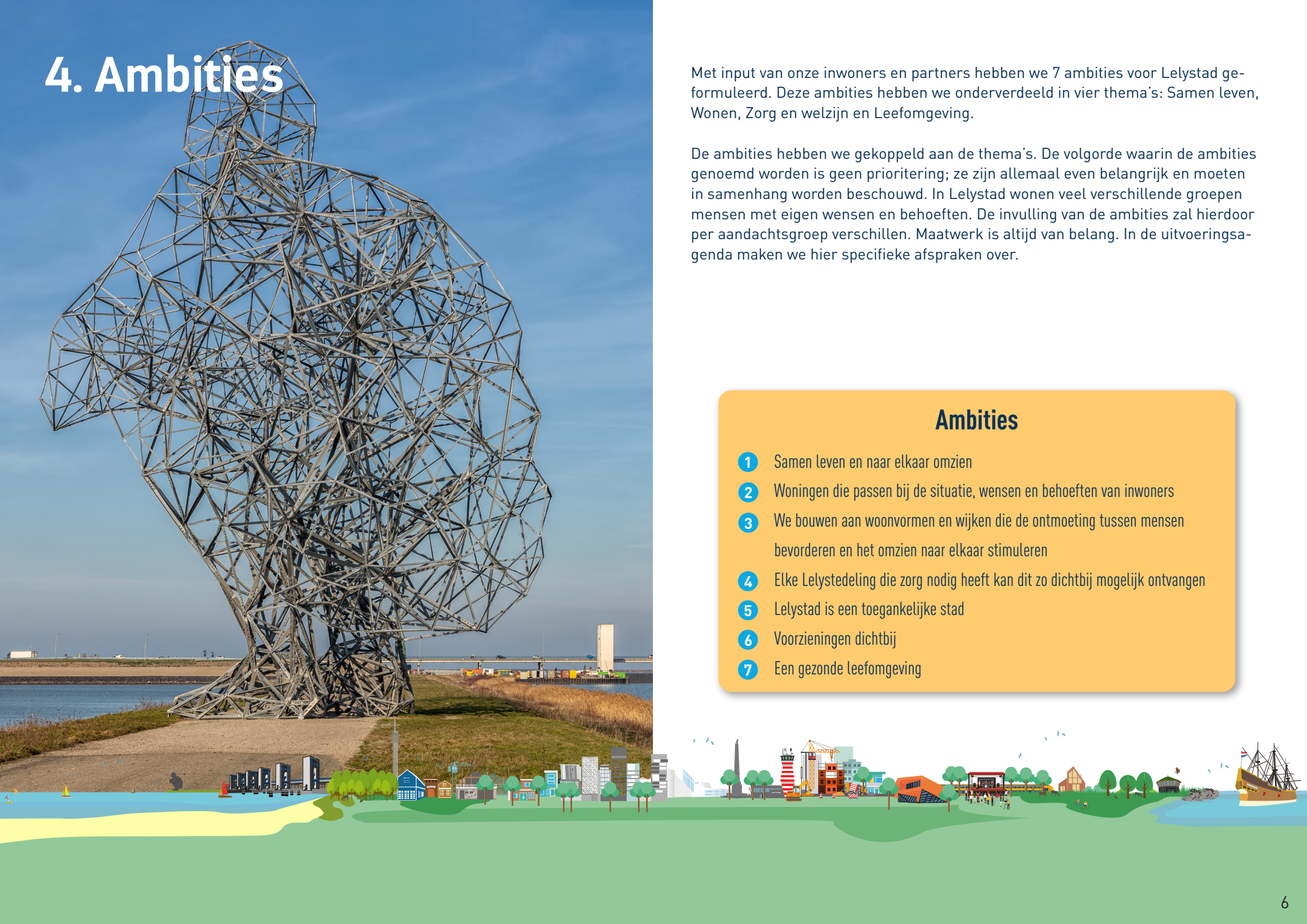
4. Ambities

Met input van onze inwoners en partners hebben we 7 ambities voor Lelystad geformuleerd. Deze ambities hebben we onderverdeeld in vier thema's: Samen leven, Wonen, Zorg en welzijn en Leefomgeving.

De ambities hebben we gekoppeld aan de thema's. De volgorde waarin de ambities genoemd worden is geen prioritering; ze zijn allemaal even belangrijk en moeten in samenhang worden beschouwd. In Lelystad wonen veel verschillende groepen mensen met eigen wensen en behoeften. De invulling van de ambities zal hierdoor per aandachtsgroep verschillen. Maatwerk is altijd van belang. In de uitvoeringsagenda maken we hier specifieke afspraken over.

Ambities

- 1 Samen leven en naar elkaar omzien
- 2 Woningen die passen bij de situatie, wensen en behoeften van inwoners
- 3 We bouwen aan woonvormen en wijken die de ontmoeting tussen mensen bevorderen en het omzien naar elkaar stimuleren
- 4 Elke Lelystedeling die zorg nodig heeft kan dit zo dichtbij mogelijk ontvangen
- 5 Lelystad is een toegankelijke stad
- 6 Voorzieningen dichtbij
- 7 Een gezonde leefomgeving

5. Aandachtsgroepen

Wet Regie

In de Wet Regie worden een aantal aandachtsgroepen vastgesteld. De ambities die in de woonzorgvisie genoemd worden zijn geschreven met hun behoeftes in gedachten. Veel van de ambities zullen echter de leefbaarheid voor alle Lelystedelingen vergroten. Hieronder worden de verschillende aandachtsgroepen en hun woonvraag toegelicht.²

Ouderen (65+)

De meeste ouderen wonen zelfstandig. Ze hebben lang niet allemaal een zorgvraag of een behoefte aan een specifieke soort woning vanwege die zorgvraag. Ook veel ouderen met een zorgvraag blijven zelfstandig wonen, soms met ondersteuning. Voor ouderen die niet meer (volledig) zelfstandig kunnen wonen, zijn andere woonvormen nodig, waarbij zorg maar ook ontmoeting gefaciliteerd wordt.

Ouderen (65-plussers) vormen de grootste aandachtsgroep in Lelystad en deze groep zal alleen maar groeien door dubbele vergrijzing. Dit betekent dat niet alleen de hoeveelheid 65-plussers maar ook het aandeel 80-plussers binnen die groep toeneemt. In absolute zin neemt het aantal 65-plussers in Lelystad toe van 15.600 in 2024 naar 22.600 in 2040. De sterkste groei zit in de groep 85-plussers; deze groeit van 1.100 in 2024 naar 3.100 in 2040. Het aandeel 65-plushuishoudens zal toenemen. In 2024 is dit 28% van de huishoudens, naar verwachting wordt dit 33% in 2040.

Door de sterke vergrijzing zal het huidige aanbod van seniorenwoningen in de toekomst niet meer voldoende zijn. Lelystad heeft een flinke groeiambitie van minimaal 30.000 woningen. In de Woonvisie is de ambitie vastgelegd om 50% van de nieuwbouwappartementen nultredenwoningen te maken is vastgelegd. Hiermee groeit het aandeel nultredenwoningen naar ten minste 20% in 2030. Dit levert voldoende overmaat aan nultredenwoningen op om in de groeiende vraag te voorzien. Er zijn in Lelystad op dit moment voldoende zorggeschikte woningen. De 536 plekken voldoen aan de huidige vraag van senioren met een Wlz-indicatie (480-500). De prognose is dat de vraag naar deze woningen verdubbelt in de periode tot 2040. Voor de toekomst betekent dit dat er zorggeschikte woningen toegevoegd moeten worden.

De vraag naar geclusterde woonvormen neemt tot 2040 toe met 780-1040 woningen. Om in deze vraag te voorzien moeten we ook geclusterde woningen toevoegen.

Mensen met een lichamelijke beperking

Mensen met een (al dan niet aangeboren) lichamelijke beperking hebben behoefte aan een goed toegankelijke, gelijkvloerse woning. De mate van aanpassing verschilt per persoon, afhankelijk van de aard en zwaarte van de beperking. Ook is het belangrijk dat de woonomgeving toegankelijk is en de woning in de buurt van voorzieningen ligt.

In januari 2024 hadden in Lelystad 135 mensen een Wlz-indicatie vanwege een lichamelijke beperking. Gebaseerd op demografische groei is de verwachting dat deze groep zal groeien naar 160 in 2040. Bij zorgaanbieders zijn er 48 plekken beschikbaar voor mensen met deze indicatie. Dit is lager dan het aantal indicaties, maar een deel van deze groep woont zelfstandig. Vanuit zorgaanbieders is er momenteel geen signaal dat er een tekort is.

Mensen met een verstandelijke beperking

Een groot deel van deze mensen woont in een zorginstelling, anderen wonen zelfstandig in de wijk met ambulante begeleiding. Voor hen is het belangrijk dat er hulp, bijvoorbeeld bij het huishouden of financiën, aanwezig is. In de woonomgeving zijn nabije en goed bereikbare voorzieningen en openbaar vervoer gewenst.

In januari 2024 waren er in Lelystad 615 mensen met een Wlz-indicatie vanwege een verstandelijke beperking. De verwachting is dat deze groep zal groeien naar 810 inwoners in 2040. Hoewel de toegang tot de Wlz voor mensen met een verstandelijke beperking de afgelopen jaren iets beperkt is, is er een landelijke stijging van het aandeel van deze groep in de bevolking. Het huidige aanbod van woonplekken voor deze groep ligt op 97, dus een stuk lager dan het aantal indicaties. Een deel van deze groep woont echter zelfstandig. Er lijkt wel ruimte voor uitbreiding van het aantal plekken, zeker omdat deze groep in de toekomst zal groeien.

² Voor de woonzorgvraag van de aandachtsgroepen op detailniveau: zie het Companen rapport in bijlage.

Mensen met een psychische kwetsbaarheid

Deze aandachtsgroep bestaat uit mensen die, vanwege een Wmo- of Wlz-indicatie, verblijven in Beschermd Wonen. Dit is voor volwassenen die (tijdelijk) niet zelfstandig kunnen wonen vanwege psychische of psychosociale problematiek. De zorginstelling biedt begeleiding en ondersteuning op verschillende gebieden, waaronder huisvesting, geestelijke en lichamelijke gezondheid en dagbesteding.

In januari 2024 woonden in Lelystad 272 mensen met een Beschermd Wonen indicatie. Omdat dit een nieuw en zich sterk ontwikkelend veld is, is het lastig om een prognose van de vraag te maken. Als alleen naar de demografie gekeken wordt, is de verwachting dat de groep zal groeien naar 335 in 2040. Het aanbod van plekken voor Beschermd Wonen ligt momenteel op 278. Toch zijn er wachtlijsten. Daarnaast is er een kwalitatieve mismatch, omdat het aanbod niet aansluit bij de behoeftes van cliënten. Zo willen mensen graag eigen voorzieningen, terwijl een deel van het aanbod bestaat uit groepswonen.

Urgentiegroepen

Deze aandachtsgroep bestaat uit woningzoekers die in de Wet Regie in aanmerking komen voor voorrang bij het toewijzen van een sociale huurwoning. Gemeentes zijn verplicht om een huisvestingsverordening op te stellen waarin de urgentieregeling voor in ieder geval deze groepen opgenomen wordt.

Exclusief statushouders bestaat de totale jaarlijkse vraag naar zelfstandige woonruimte uit 53 tot 85 woningen. Als de vraag naar woningen voor statushouders wordt meegenomen, is het totaal 93 tot 180 woningen.

Uitstroom uit Beschermd Wonen

Beschermd Wonen vanuit de Wmo is in principe tijdelijk. Deze mensen zullen dus uitstromen naar zelfstandig wonen. In 2023 stroomden 24 mensen uit Beschermd Wonen uit naar Lelystad. Een deel van deze mensen gaat echter niet zelfstandig

wonen. De schatting is dat er in Lelystad elk jaar 10 – 20 mensen uitstromen uit Beschermd Wonen naar zelfstandig wonen.

Uitstroom uit jeugdzorg met verblijf

In de Wet Regie zijn jongeren die uitstromen uit een jeugdinstelling (dus niet uit pleeggezinnen) opgenomen als urgentiegroep. In principe stromen jongeren uit als ze 18 jaar worden. Er stromen in Lelystad elk jaar circa 10 jongeren uit, maar deze gaan niet allemaal zelfstandig wonen. Op basis van de cijfers van 2023 wordt geschat dat 3 – 5 uitstromers behoefte hebben aan zelfstandig wonen. Knelpunten voor deze jongeren zijn financiën en een beperkt woningaanbod. Hierdoor kunnen zij moeilijk uitstromen naar een reguliere woning.

Uitstroom uit maatschappelijke opvang

Van de gemengde groep (dreigend) dak- en thuislozen komen alleen mensen die uitstromen uit een maatschappelijke opvang in aanmerking voor urgentie. In 2023 stroomden er in Flevoland 180 mensen uit maatschappelijke opvang uit, waarvan ongeveer een derde naar zelfstandig wonen. Uitgaand van de verdeling van deze groep naar inwoneraantal, zouden er jaarlijks in Lelystad 10 – 15 uitstromers uit maatschappelijke opvang een beroep doen op de urgentie.

Er zijn meer dreigende dak- en thuislozen dan alleen deze uitstromers. Dit is een uitdagende groep omdat hij zeer gemengd is. Hij loopt uiteen van gezinnen met kinderen tot paradijsvogels die op andere plekken in de stad niet kunnen landen. Uiteraard gaat de voorkeur uit naar het voorkomen van dak- en thuisloosheid. Daarom zijn preventieve maatregelen zoals vroegsignalering van schuldenproblematiek en schuldhulpverlening van groot belang. Dak- en thuisloosheid is niet alle gevallen te voorkomen en de mensen die het treft vormen een diverse groep. Een deel van de mensen heeft een zorg- en ondersteuningsvraag, een deel vooral een urgente woonvraag. Om tegemoet te komen aan de diversiteit binnen de totale groep dak- en thuislozen is ook een divers palet aan oplossingen nodig.

Uitstroom uit vrouwenopvang en slachtoffers van mensenhandel

In veel gevallen is ambulante hulp voldoende voor slachtoffers van huiselijk geweld, maar in sommige situaties kan iemand niet thuisblijven. Vrouwen kunnen dan naar de vrouwenopvang, maar hebben na verloop van tijd een eigen woning nodig. Slachtoffers van mensenhandel hebben direct een woning nodig. Soms kunnen mensen niet in hun eigen omgeving blijven, dus is er in een andere regio een woning nodig. Het gewenste woningtype hangt af van de gezinssamenstelling.

In Flevoland zijn er 20 plekken voor vrouwenopvang. Naar schatting zijn er 15 – 25 uitstromers per jaar. Als deze verdeeld worden gebaseerd op inwoneraantal, betekent dit dat er in Lelystad jaarlijks 3 – 5 woningen nodig zijn. In Nederland hebben per jaar zo'n 255 slachtoffers van mensenhandel een urgente woning nodig. Als deze gelijk verdeeld zijn, betekent dit voor Lelystad 1 – 2 mensen per jaar.

Uitstroom uit detentie

Mensen die langer dan drie maanden in detentie hebben gezeten zijn aangewezen als urgentiecategorie, omdat stabiele huisvesting een belangrijke voorwaarde is om recidive te voorkomen. Deze mensen hebben een sociale huurwoning nodig die past bij hun inkomen en gezinssamenstelling. Het is wenselijk dat ex-gedetineerden over de wijken verspreid worden.

Volgens de meest recente cijfers van de periode 2017 – 2021 stromen er per jaar tussen de 34 en 43 mensen die langer dan 3 maanden in detentie zaten uit naar Lelystad. Slechts een deel zal gebruik maken van de urgentieregeling, naar schatting 20 – 35%. Dit betekent dat er in Lelystad per jaar 7 tot 15 woningen nodig zullen zijn voor uitstromers uit detentie.

Medisch urgenten, mantelzorgers en mantelzorgontvangers

Medisch urgenten zijn mensen wiens situatie door (plotselinge) medische problemen dusdanig verandert dat ze niet in hun huidige woning kunnen blijven. Er zijn geen cijfers beschikbaar over het aantal mensen dat dit betreft. Gebaseerd op de hoeveelheid mensen die de afgelopen jaren op basis van medische noodzaak een woning toegewezen heeft gekregen, wordt de grootte van deze groep op 15 – 20 personen per jaar geschat.

Mantelzorgers kunnen urgentie aanvragen om dicht bij hun zorgvrager te zijn. Gebaseerd op de hoeveelheid mantelzorgers in Lelystad en onderzoek naar urgentieverordeningen uit Friesland wordt geschat dat ongeveer 5 keer per jaar urgentie voor mantelzorgers zal worden aangevraagd.

Uitstappende sekswerkers

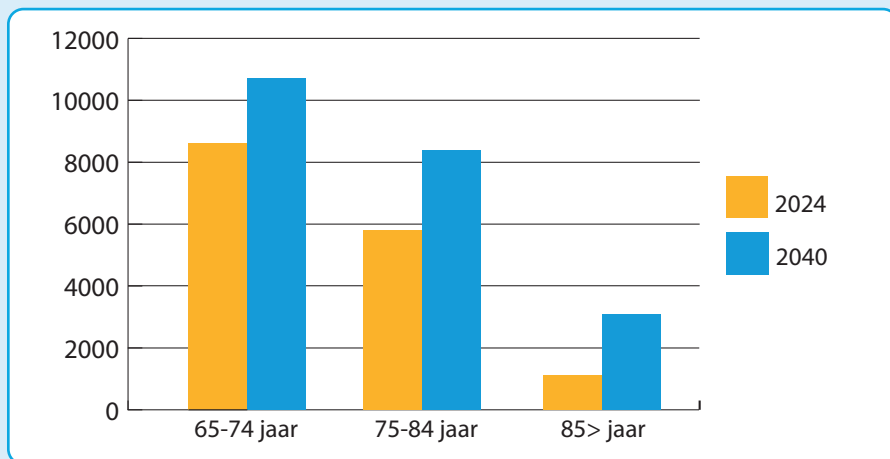
Deze groep bestaat uit mensen die voormalig als sekswerker werkten maar gestopt zijn via uitstroomprogramma's die vallen onder de DUUP-regeling (Decentralisatie- uitkering Uitstapprogramma's voor Prostituees). De woonbehoefte van deze mensen verschilt vanwege uiteenlopende gezinssamenstellingen. Financiën zijn vaak een uitdaging bij het vinden van een woning, hierom zijn sociale huurwoningen gewenst. Landelijk bestaat deze groep uit ongeveer 300 mensen per jaar, wat, gebaseerd op inwonersaantal, betekent dat in Lelystad 2 – 3 mensen een beroep zullen doen op deze urgentie.

6. Factsheet Woonzorgvisie

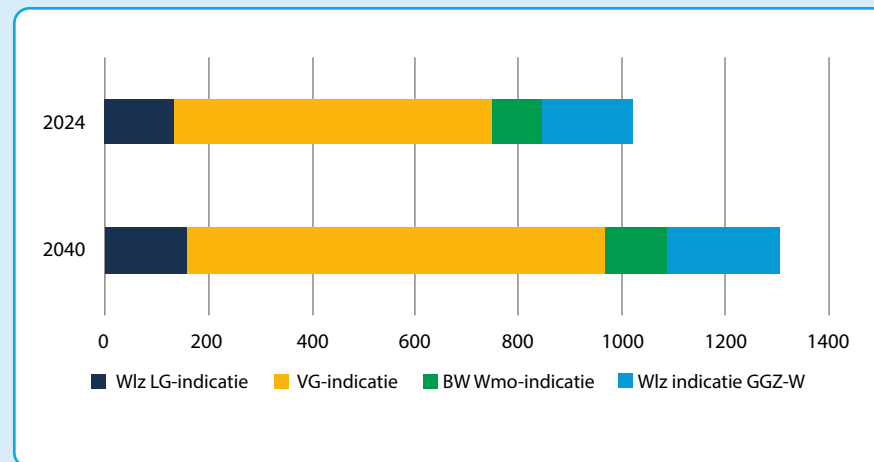
Toename inwoners van Lelystad 2024-2040

Senioren

Het aantal ouderen in de gemeente neemt in de komende jaren zowel in absolute als relatieve zin toe. In absolute zin neemt het aantal 65-plussers in de gemeente toe van circa 15.600 in 2024 naar 22.600 in 2040. De groep 'oudere ouderen' groeit relatief gezien het sterkste: van circa 1.100 in 2024 naar circa 3.100 in 2040. bijna een kwart van de Lelystadse bevolking zal in 2040 naar verwachting 65 jaar of ouder zijn.

Bijzondere aandachtsgroepen

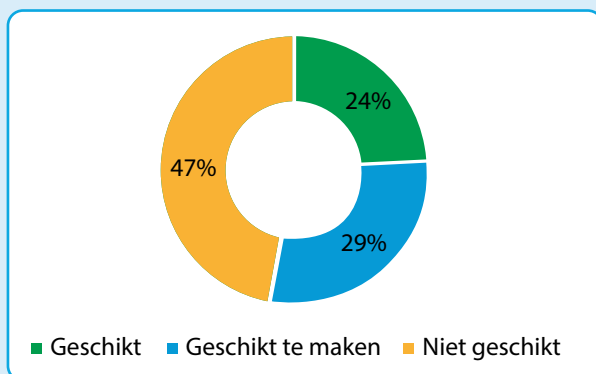

De groeiambitie van Lelystad zorgt ook voor een toename van bijzondere aandachtsgroepen zoals beschermd wonen en langdurige zorg. De komende jaren zullen er naar verwachting meer inwoners met een dergelijke zorgindicatie bijkomen. Dit zal ook een stijging in de vraag naar geschikte woonzorg-complexen voor deze aandachtsgroepen meebrengen.

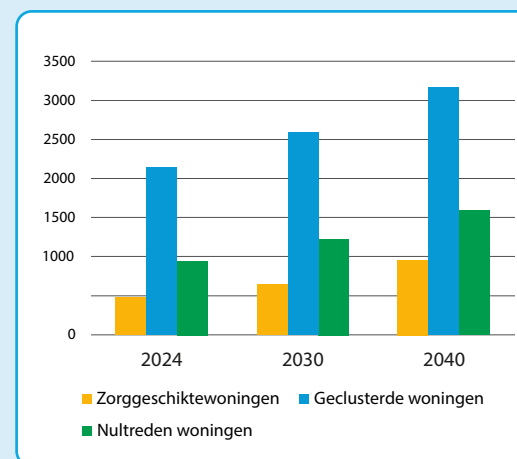
Woningvoorraad en woningbehoefte (senioren)

Geschikte en ongeschikte woningvoorraad

Uit een 'doorzonscan' komt naar voren dat 24% van de woningen in Lelystad al geschikt is voor senioren en mensen met mobiliteitsbeperkingen. Nog eens 29% van de woningen is (mogelijk) geschikt te maken voor senioren en mensen met mobiliteitsbeperkingen.

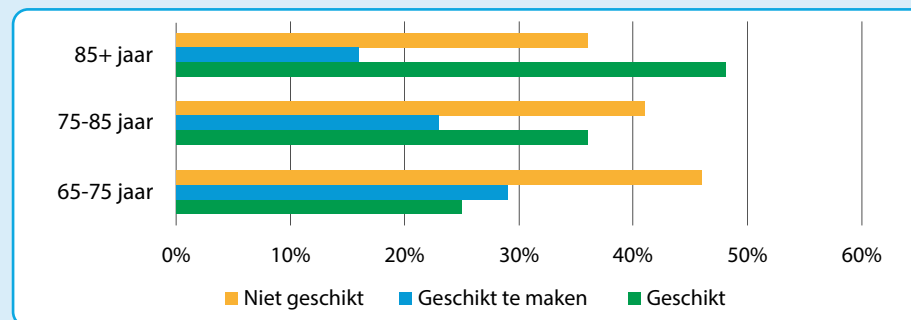
Vraag naar woonvormen voor senioren

Door het toenemende aandeel ouderen in Lelystad zal naast de vraag voor reguliere woningen ook de vraag naar specifieke woonvormen voor ouderen toenemen in de komende jaren. De meeste ouderen wonen in een reguliere woning. Een deel van de ouderen verhuist op enig moment naar een nultredenwoning, een geclusterde woning of een verpleeghuis, woonzorgcentrum of zorggeschikte woning.

Geschikte en ongeschikte woningvoorraad per leeftijdsgroep

Wanneer de geschikte en ongeschikte woningvoorraad wordt uitgesplitst in leeftijdscategorieën valt het op dat het merendeel van de 65+ers in Lelystad al in een geschikte woning, of in een geschikt te maken woning woont. Daarnaast wonen de mensen hoe ouder ze zijn vaker in een geschikte woning.

7. Thema 1: Samen Leven

Wat zien we

Het aantal inwoners met een zorg- of ondersteuningsvraag neemt in alle wijken toe. Ouderen blijven steeds langer zelfstandig wonen, ook wanneer zij een toenemende zorgbehoefte hebben. Ook andere mensen met zorg- of ondersteuningsbehoeften wonen steeds vaker in de wijk, dicht bij hun sociale netwerk en in hun eigen omgeving. Dit past binnen de ontwikkeling van meer wijkgerichte zorg, waarbij de nadruk ligt op zelfredzaamheid, eigen regie en participatie in de samenleving.

Deze ontwikkeling betekent dat de zorg meer in de leefomgeving van mensen plaatsvindt. Tegelijkertijd verandert dit ook de dynamiek in buurten en wijken. Er wonen meer mensen met een zorgvraag tussen de andere bewoners, wat vraagt om meer onderlinge betrokkenheid, acceptatie en bereidheid om naar elkaar om te kijken.

In Lelystad vormt dit een extra uitdaging. Uit een onderzoek uit 2023 bleek dat Lelystad bij de 40 gemeenten in Nederland met de minste sociale cohesie hoort.³ Mensen kennen elkaar minder goed, er is minder onderling contact en het gevoel van verbondenheid binnen buurten is beperkt. Dit maakt het moeilijker om een vangnet te vormen voor mensen die ondersteuning nodig hebben. Inwoners vertellen ons dat zij eenzaamheid in hun omgeving zien, en dit zelf soms ook ervaren. We hoorden dat veel mensen bereid zijn om iets voor een ander te betekenen, maar dat het zetten van concrete stappen lastig kan zijn.

³Onderzoek Beste Gemeenten, EW Magazine 2023

Samen leven

Wonen

Zorg en Welzijn

Leefomgeving

Wat willen we

Ambitie: Samen leven en naar elkaar omzien

We gaan in Lelystad voor een krachtige samenleving waarin we naar elkaar omkijken en voor elkaar zorgen. In onze stad voelen inwoners zich eigenaar van de problemen én de oplossingen. Het faciliteren van ontmoeten is belangrijk, want elkaar kennen en tegenkomen is een voorwaarde voor omzien naar elkaar.

Hoe gaan we dat bereiken

Wat doen we al

Samen met onze partners in de stad voert de gemeente diverse programma's en activiteiten uit om onder andere leefbaarheid, kansengelijkheid en veiligheid te verbeteren. Vanuit de coalitie "Een tegen Eenzaamheid Lelystad"⁴ worden activiteiten georganiseerd waarbij mensen elkaar kunnen ontmoeten. Via Mensen Maken de Buurt kunnen inwoners ideeën om de leefbaarheid in hun buurt te verbeteren insturen en samen met de buurt realiseren. Ook zijn er veel mensen dagelijks actief bezig met de leefbaarheid in de wijken. Zo helpen bewonersconsulenten van Centrada bewoners de leefbaarheid in de wijk goed te houden, en functioneren buurtconciërges en buurtwerkers als aanspreekpunt voor bewoners en als ogen en oren van de wijk.

Lelystad kent daarnaast veel buurtcentra en Multifunctionele Accommodaties, of MFA's. De MFA's zijn belangrijke ontmoetingsplekken in de stadsdelen. Een MFA heeft als doel om het maatschappelijk dienstenaanbod voor een stad, wijk of buurt op een centrale plek te bundelen. Daarmee gebruiken we ruimte op een efficiënte manier. Ook bieden organisaties in een gezamenlijk programma hun diensten aan. In de ene MFA is de combinatie gemaakt met het onderwijs, in andere met een gezondheidscentrum of verzorgingshuis.

⁴Coalitie Een tegen Eenzaamheid Lelystad, zie: <https://www.gemeentelelystad.nl/eentegeneenzaamheid>

Zorgen voor elkaar is niet nieuw in onze stad. Er zijn naast professionals ook veel vrijwilligers en mantelzorgers actief in Lelystad. Zij zijn van onschatbare waarde voor goede zorg en ondersteuning. We kunnen op deze basis voortbouwen. Een krachtig sociaal netwerk draagt bij aan het opbouwen van informele zorgrelaties. Een mooi voorbeeld zijn voorzorgcirkels, waarbij tien tot vijftien huishoudens in de buurt elkaar op verschillende manieren ondersteunen. Er starten dit jaar vijftien voorzorgcirkels, ondersteund door Welzijn Lelystad. Daarnaast hebben we 24 Lief en Leedstraten in Lelystad, waar bewoners actief naar elkaar omkijken. Daarnaast is er zelfs een hele Lief en Leedwijk in het Golfresort.

Wat gaan we (meer) doen

Het is belangrijk om te investeren in het versterken van gemeenschapszin, het stimuleren van ontmoeting en het ondersteunen van informele netwerken. Professionals, buurtbewoners, vrijwilligers en mantelzorgers spelen hierin een belangrijke rol. Samen kunnen zij bijdragen aan een wijk waarin iedereen zich gezien en gesteund voelt. We sluiten aan bij programma's en projecten die al lopen in de stad, zoals Samen Lelystad Oost.

Mensen die elkaar kennen en zich met elkaar verbonden voelen, zien sneller naar elkaar om. Door elkaar te helpen, door samen activiteiten te ondernemen, door samen iets op te bouwen verbetert de sociale samenhang. Naar elkaar omzien ontstaat niet vanzelf, en heeft meer nodig dan alleen elkaar ontmoeten. Ontmoeten is wel een belangrijk doel op zich, omdat het bijdraagt aan het welbevinden van mensen. Daarom zetten we in op het beter faciliteren van ontmoeten. Bijvoorbeeld door evenementen in buurtcentra te stimuleren, verbindende inwonersinitiatieven te faciliteren en de openbare ruimte in te richten om toevallige ontmoeting te bevorderen.

Samen leven

Wonen

Zorg en Welzijn

Leefomgeving

Daarnaast zijn voldoende ontmoetingsruimtes in de buurt belangrijk. Lelystad heeft een ruim aanbod aan ontmoetingsruimtes. We stimuleren het laagdrempelig gebruik van deze ruimtes, en brengen het aanbod nog beter in beeld. We bekijken met zorgpartijen of het mogelijk is om hun ontmoetingsruimten open te stellen voor de buurt, en op welke manier dat ingericht kan worden. Ontmoeten kan ook in het woongebouw plaatsvinden. Bij een geclusterde woonvorm is een ontmoetingsruimte aanwezig. Uit alle woonwensenonderzoeken blijkt dat veel senioren behoefte hebben aan een ontmoetingsruimte dichtbij huis.⁵

Bij ontmoetingsruimtes en activiteiten is het belangrijk om een brede doelgroep aan te spreken. Activiteiten hoeven niet alleen voor een specifieke doelgroep georganiseerd te worden. We bekijken samen met onze samenwerkingspartners hoe mensen met een beperking gemakkelijker mee kunnen doen en mee kunnen helpen bij buurtactiviteiten.

We onderzoeken verschillende manieren om vraag en aanbod beter met elkaar te verbinden. Bijvoorbeeld met behulp van een online prikbord met hulpvragen en –aanbod. Specifieke contactpersonen in de buurt kunnen ook een aanknopingspunt voor vraag en aanbod zijn. Elke wijk en elke buurt is anders. Het is belangrijk om maatwerk toe te passen in de manieren waarop we naar elkaar omzien stimuleren.

⁵Onderzoek Wonen en zorg Flevoland, Companen 2023; Woononderzoek Een groeistrategie voor Lelystad, Rigo 2024

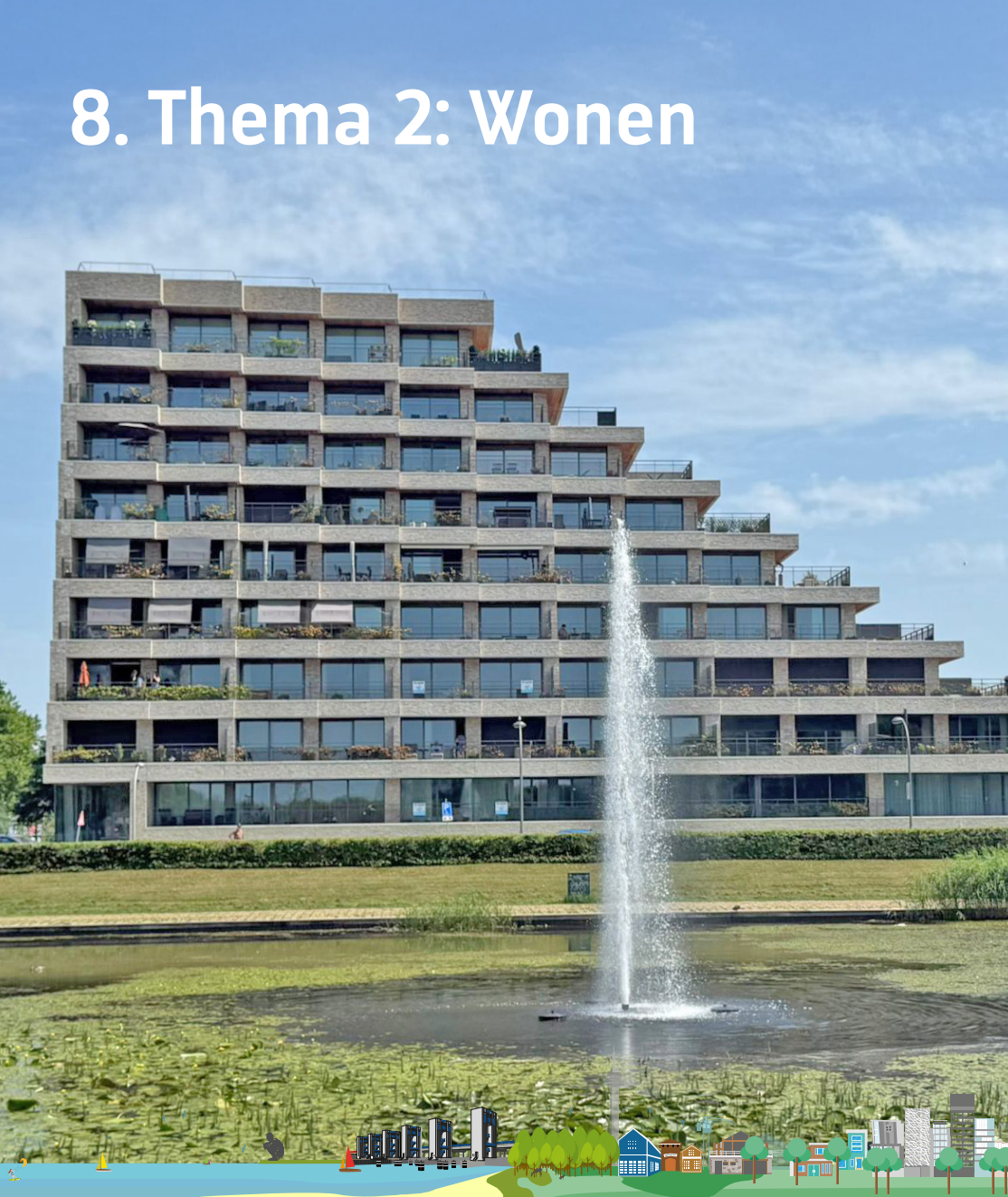
Samen leven

Wonen

Zorg en Welzijn

Leefomgeving

8. Thema 2: Wonen

Wat zien we

Het woningaanbod in Lelystad heeft een aantal unieke kenmerken. Ten eerste is er een relatief hoog percentage sociale huurwoningen, 28% van de totale woningvoorraad.⁶ Bijna elke wijk heeft wel een aantal sociale huurwoningen, maar sommige wijken meer dan andere. Zo heeft de Zuiderzeewijk een corporatiebezit van 44%, terwijl dit percentage in Lelystad-Haven op 9% ligt.⁷ Door de ruime opzet van de stad wordt Lelystad gekarakteriseerd door relatief grote woningen en ruime tuinen. De wijken zijn voornamelijk ingericht op een goede verdeling van de ruimte voor de individuele woningen. Ze zijn minder gebouwd op ontmoeten en naar elkaar omzien. Er zijn veel eengezinswoningen en appartementen, en weinig geclusterde woonvormen.

Landelijk is er sprake van een woningtekort. Ook Lelystad heeft hiermee te maken. Van starters tot gezinnen en van mensen met een zorgbehoefte tot ouderen die kleiner willen gaan wonen. Voor sommige groepen is het extra lastig om een passende woning te vinden. In de Wet versterking regie wordt een aantal aandachtsgroepen genoemd waarvoor de gemeente extra aandacht moet hebben in het huisvestingsbeleid.

Het feit dat Lelystad een jonge stad is met relatief nieuwe woningen, zorgt ervoor dat een groot deel van de woningen goed aanpasbaar is. Bijna een kwart (8.390 woningen) is 'geschikt' voor ouderen of andere mensen met een mobiliteitsbeperking. Ongeveer drie op de tien woningen (10.260 woningen) zijn 'geschikt te maken' en bijna de helft van de woningen (16.547 woningen) is daarentegen 'niet- geschikt'

⁶ Factsheet wonen in Lelystad, MRA 2023

⁷ Lelystad in Zicht, geraadpleegd op 10-6-2025

Samen leven

Wonen

Zorg en Welzijn

Leefomgeving

voor mensen met een mobiliteitsbeperking en ook niet eenvoudig geschikt te maken. In totaal betekent dit dat iets meer dan de helft van de totale woningvoorraad (potentieel) geschikt is.⁸

Niet iedere 'geschikte' woning in de gemeente wordt bewoond door een oudere met een mobiliteitsbeperking. Ter indicatie: van de 'geschikte' woningen in de gemeente wordt op dit moment bijna 60% bewoond door een huishouden jonger dan 65 jaar. Ook in de toekomst zal ten minste een deel van de geschikte woningen bewoond worden door mensen zonder mobiliteitsbeperking. Dat betekent dat er altijd een 'overmaat' van dit soort woningen nodig zal zijn om de doelgroep die een toegankelijke woning nodig heeft te kunnen huisvesten.

Veel mensen wonen niet in passende woningen. Zo wonen minder mobiele mensen in woningen met trappen, hebben ze een te grote tuin die ze niet meer kunnen onderhouden, of wonen ze te ver van voorzieningen. Door een gebrek aan voldoende passende en betaalbare alternatieven stopt de doorstroom. Een deel van de minder geschikte woningen wordt geschikter gemaakt voor de bewoners zelf, door het maken van woningaanpassingen. Deze woningaanpassingen worden voor een groot deel gefinancierd vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De verwachting is dat de kosten voor Wmo-aanpassingen de komende jaren gaan oplopen, als we er niet voor zorgen dat er goede alternatieven beschikbaar komen.

Bijzondere woningtypes worden in de nieuwbouw minder gerealiseerd. Het realiseren van nultreden, zorggeschikte en geclusterde woonvormen is namelijk relatief duur. Dit zorgt er ook voor dat er in de huidige woningvoorraad relatief weinig van dit soort woontypes zijn. Dit komt doordat er aanvullende eisen gesteld worden bij deze woonvormen, zoals een ontmoetingsruimte bij geclusterde woonvormen en een goede door- en toegankelijkheid voor rolstoelgebruikers bij zorggeschikte woningen. Deze aanpassingen maken het vaak financieel minder aantrekkelijk om een dergelijk woonproject te realiseren. Daarom is sturing nodig om te voorkomen dat het tekort van deze woningtypes in de toekomst toe zal nemen.

Wat willen we

Ambitie: Woningen die passen bij de situatie, wensen en behoeften van inwoners

Lelystad kan jong en oud fijn wonen. Er wordt rekening gehouden met de wensen van verschillende leeftijden en doelgroepen. Het brede en gevarieerde woningaanbod biedt woningen voor Lelystedelingen in alle levensfasen. We zetten in op mogelijkheden om ervoor te zorgen dat Lelystad een fijn thuis is voor iedereen.

Ambitie: We bouwen aan woonvormen en wijken die de ontmoeting tussen mensen bevorderen en het omzien naar elkaar stimuleren

Ontmoeten is de eerste stap in omzien naar elkaar. We zetten in op ontmoeten in de buurt. Dit gebeurt op verschillende manieren en niveaus (woonvorm, buurt, wijk). We zorgen voor meer ontmoetingsmogelijkheden: in buurthuizen en ontmoetingsruimtes, maar ook door de openbare ruimte zo in te richten dat ontmoeting bevordert wordt.

⁸ Zie: bijlage 2, Huisvestingsopgave wonen en zorg, p. 11

⁶ Woon dashboard, geraadpleegd op 19-5-2025

⁷ Lelystad in Zicht, geraadpleegd op 10-6-2025

Samen leven

Wonen

Zorg en Welzijn

Leefomgeving

Hoe gaan we dat bereiken

Wat doen we al

We zorgen bij de planning van nieuwbouw voor een goede mix van huur- en koopwoningen en verschillende prijsklassen in een wijk. Een mix tussen verschillende mensen is wenselijk voor een buurt. Ook bij het inpassen van woonvormen voor mensen met een zorg- of ondersteuningsvraag (intramuraal of extramuraal) kijken we als gemeente zorgvuldig of een locatie geschikt is, mede gelet op de samenstelling van de wijk. Maatwerk is belangrijk bij het plaatsen van woningen en woonvormen.

Voor uitstromers uit de zorg hebben we werkafspraken met zorgpartijen en woningcorporaties gemaakt in het convenant Thuis in de Wijk (2024).⁹ Het doel hiervan is dat mensen die uitstromen uit een intramurale zorginstelling naar een zelfstandige sociale huurwoning in de wijk duurzaam zelfstandig blijven wonen.

Wat gaan we (meer) doen

We zorgen ervoor dat mensen uit de wettelijke urgentiecategorieën met voorrang een sociale huurwoning kunnen krijgen. Dat leggen we vast in de huisvestingsverordening.

Ook gaan we met de lokale zorgaanbieders om tafel om te bespreken waar kansen liggen voor het toevoegen van tussenvormen tussen zelfstandig en beschermd wonen, zoals geclusterde woonvormen met ambulante begeleiding.

Verschillende inwoners hebben verschillende woonbehoeften, en deze veranderen met tijd en omstandigheden. We zetten in op de realisatie van meer gevarieerd woonaanbod met geclusterde en zorggeschikte woningen voor senioren en voldoende betaalbare woningen voor mensen uit aandachtsgroepen. We streven naar een goede balans tussen huur- en koopwoningen en naar diversiteit in prijsklassen.

⁹ Convenant Thuis in de Wijk Lelystad (2024)

Ouderen (65+)

In de woonzorganalyse (bijlage 2) is een prognose gemaakt van de toekomstige vraag naar nultreden, zorggeschikte en geclusterde woonvormen. Hierin zijn de behoeften in verschillende scenario's berekend. De basisprognose is een demografische doorrekening van de huidige vraag, terwijl in de alternatieve prognose ook de woonwensen van senioren zijn meegenomen. Omdat de werkelijke vraagontwikkeling vermoedelijk tussen beide scenario's in ligt, gaan we uit van een bandbreedte tussen deze scenario's. Dit betekent dat onze opgave voor seniorenhuisvesting als volgt is:

- +470 – 480 zorggeschikte woningen
- +780 – 1.040 geclusterde woningen
- +640 – 675 overige nultredenwoningen

We zetten in op doorstroming van ouderen naar geschikte woningen. We streven naar levensloopbestendige en/of geclusterde woningen in elke wijk. Hierdoor kunnen inwoners ook als ze verhuizen in hun eigen omgeving blijven. In hun eigen wijk hebben inwoners vaak een sociaal netwerk wat hen kan helpen als ze een dagje ouder worden. Daarnaast stimuleren we de doorstroom ook op andere manieren, bijvoorbeeld met een verhuiskostenregeling of andere hulp bij het verhuizen.

Op nieuwbouwlocaties nabij voorzieningen sturen we op voldoende woningen die geschikt zijn voor ouderen. Daarnaast richten we ons bij het zoeken van locaties voor nieuwe seniorenwoningen op plekken nabij bestaande of nieuw te ontwikkelen voorzieningen. Hierbij gaan we uit van een actieradius van 500 meter. Hierdoor kunnen zij langer zelfstandig thuis blijven wonen en volop deelnemen aan de samenleving.

Samen leven

Wonen

Zorg en Welzijn

Leefomgeving

We stimuleren het realiseren van innovatieve woonvormen die ontmoeten bevorderen, bijvoorbeeld door deze woonvormen op te nemen in gebiedsontwikkelingen. Geclusterde woonvormen, zoals hofjes, faciliteren ontmoeting tussen bewoners, maar ook in een wijk kunnen de straten naar elkaar toegedraaid zijn. We stimuleren het bouwen van wijken die ontmoeten en omzien naar elkaar bevorderen door hiervoor uitgangspunten mee te geven bij gebiedsontwikkelingen.

Ook mantelzorgwoningen en kangoeroewoningen worden gestimuleerd door hier specifiek beleid op te maken. Bij deze woningen zijn vrager en drager dicht bij elkaar en toch onafhankelijk. De relatief grote tuinen en woningen maken Lelystad bij uitstek geschikt voor deze woonvormen.

We streven ernaar om het beroep op de Wmo voor woningaanpassingen door senioren te verminderen. Een groot deel van de woningen in Lelystad is in principe aanpasbaar naar levensloopbestendig. Dat een woning aanpasbaar is, betekent echter niet dat deze ook aangepast moet worden. Niet alleen is aanpassen duur, het voorkomt ook doorstroom op de woningmarkt. In plaats van aanpassingen zorgen we voor duurzaam geschikte woningen en faciliteren we doorstroom naar deze woningen. Het resultaat hiervan kan zijn dat het beroep op de Wmo voor woningaanpassingen minder sterk stijgt.

Zorggeschikte woningen

Op basis van de prognose moeten er 480 zorggeschikte woningen worden toegevoegd tot 2040. Dit is niet slechts een kwestie van het toevoegen van deze categorie. Zorgkantoren hanteren namelijk het beleid dat geen uitbreiding van intramurale verpleeghuiscapaciteit meer mag plaatsvinden. De groei van de zorgvraag moet dus in de thuissituatie opgevangen worden. Daar moeten inwoners, huizen, zorgaanbieders en voorzieningen op voorbereid worden.

De focus ligt nu op het toevoegen van geschikte woningen voor senioren in de eigen wijk. We wijzen daarom geen specifieke woonzorgzones aan. Wel kiezen we ervoor om een deel van de nultredenwoningen zorggeschikt te bouwen in de buurt van woonzorgcentra en ziekenhuis. Zo kunnen de bewoners die zwaardere zorg nodig hebben wel in de buurt van deze voorzieningen wonen, en kan de zorg hier efficiënter geleverd worden.

Andere aandachtsgroepen

Er is een prognose gemaakt van de woonwensen per aandachtsgroep. Deze is te vinden in de factsheet op pagina 12 en 13. De aandachtsgroepen zijn zeer divers. Maatwerk is van belang. We bekijken samen met relevante partners per aandachtsgroep wat nodig is en waar deze groep in de stad kan landen. Voor de urgentiegroepen wordt in de huisvestingsverordening opgenomen dat zij voorrang krijgen bij sociale huurwoningen.

Doorstroom stimuleren is ook belangrijk voor doelgroepen naast ouderen, zoals jongeren. Als meer ouderen doorstromen naar een andere woning, komen er ook woningen vrij voor andere woningzoekenden. Er komt dan een 'verhuistreintje' op gang waardoor uiteindelijk ook starters en mensen uit aandachtsgroepen meer kans maken op een woning.

9. Thema 3: Zorg en welzijn

Wat zien we

Goede zorg is een randvoorwaarde om zo lang mogelijk fijn thuis te wonen. De zorg kampt met grote personeelstekorten. In 2025 is er landelijk een tekort van 73,700 mensen in de hele zorg- en welzijnssector.¹⁰ De verwachting is dat dit tekort zal oplopen tot 288,600 mensen in 2034. Momenteel werkt 1 op de 6 werknemers in de zorg. Als we niets veranderen, moet in 2040 1 op de 4 werknemers in de zorg werken. Dit is niet haalbaar.¹¹ Binnen het algemene zorgtekort zijn er specifieke sectoren die met tekorten kampen, zoals huisartsen. Ook worden niet alle ziekenhuisbehandelingen in Lelystad uitgevoerd. Inwoners geven aan zich zorgen te maken over de toekomstige beschikbaarheid van en toegang tot zorg.

De dubbele vergrijzing betekent dat de komende jaren steeds meer Lelystedelingen zorg nodig zullen hebben. Daarnaast heeft het Rijk besloten om de hoeveelheid intramurale plekken niet toe te laten nemen.¹² Hierdoor blijven ouderen langer thuis wonen.

Ook jongere mensen met een ondersteuningsvraag wonen vaker zelfstandig. Dat heeft onder meer te maken met de beweging van Beschermd Wonen naar wonen in de wijk met ondersteuning (ook wel Beschermd Thuis genoemd) voor mensen met een psychische kwetsbaarheid. Ook mensen met een (licht) verstandelijke beperking wonen vaker zelfstandig. Door deze beweging wordt omzien naar elkaar nog belangrijker. Ook het scheiden van de financiering tussen wonen en zorg voor mensen die thuis wonen draagt bij aan de verandering richting Beschermd Thuis. Dit vraagt om samenwerking tussen woningcorporatie, zorgorganisatie en gemeente. De gemeente heeft hierin een regierol.

¹⁰ Arbeidsmarktprognose 2034 AZW, <https://www.azwinfo.nl/nieuws/arbeidsmarktprognose-2034-tekort-in-zorg-en-welzijn-stijgt-tot-305-000-werknemers/>

¹¹ Integraal Zorgakkoord, 2022

¹² Kamerbrief 7 juli 2022 betreffende Ontwikkelingen ouderenzorg - kwaliteit van zorg, <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-307232cca9cd33e7a311844bdcff28d72485ea34/pdf>

Samen leven

Wonen

Zorg en Welzijn

Leefomgeving

Door de groei van het aantal mensen met een zorgvraag in combinatie met personeelstekorten in de zorg wordt informele zorg steeds belangrijker. Dit is zorg en ondersteuning die door het netwerk van de zorgvrager geleverd wordt. Omzien naar elkaar is een randvoorwaarde om in de toekomst fijn te kunnen (blijven) wonen. In 2023 was 13,3% van de Lelystedelingen actief als mantelzorger.¹³ De verwachting is dat het aandeel mantelzorgers zal toenemen. In 2021 voelde 9% van de Lelystadse mantelzorgers zich zwaarbelast. Het is dus van belang om mantelzorgers goed te ondersteunen in hun taken. Naast mantelzorgers zijn veel Lelystedelingen vrijwilliger; in 2023 had 40% van de inwoners vrijwilligerswerk.

Wat willen we

Ambitie: Elke Lelystedeling die zorg nodig heeft kan dit zo dichtbij mogelijk ontvangen

We zetten in op een efficiënt aanbod zorg en ondersteuning voor zelfstandig wonende inwoners. Een nadruk op efficiëntie is essentieel om de toenemende zorgtekorten op te vangen. Dit zal bijdragen aan het (financieel) houdbaar houden van de zorg ten tijde van personeelstekorten en dubbele vergrijzing.

Hoe gaan we dat bereiken

Wat doen we al

De gemeente bekijkt hoe zij een bijdrage kan leveren aan het beperken van zorgtekorten. Bijvoorbeeld door het aantrekken van zorgpersoneel via een voorrangsgeregeling op sociale huurwoningen. Op dit moment voert de gemeente samen met Centrada een pilot uit voor het met voorrang huisvesten van zorgpersoneel.

Ook is er in Lelystad een goede start gemaakt met samenwerking binnen zorg en welzijn. Het initiatief Sterk met je Netwerk, waar Welzijn Lelystad, Woonzorg Flevoland, Coloriet, Icare en Centrada onderdeel van vormen, heeft als doel om samenwerking tussen de partijen te verbeteren.

¹³ Maatschappelijke Agenda 2023, <https://www.gemeentelelystad.nl/Docs/Maatschappelijke%20Agenda%202023.pdf>

Deze samenwerking willen we verder stimuleren en uitbreiden. Er liggen in dit netwerk al ideeën om dit uit te breiden naar de eerstelijnszorg. Op het gebied van mantelzorgondersteuning loopt er een aantal initiatieven, zoals Lelystads Ontmoeten. Dit is een vorm van respijtzorg, waarbij mantelzorgers hun zorgvrager voor een paar uur over kunnen dragen aan anderen. Hierdoor kunnen ze even op adem komen.

Wat gaan we (meer) doen

Nieuwe woonvormen, zoals geclusterd wonen, kunnen bijdragen aan langer thuis wonen voor zorgbehoevenden. Geclusterd wonen stimuleert ontmoeting en naar elkaar omzien. Positieve ervaringen laten zien dat geclusterde woonvormen de verhuizing naar verpleeghuizen deels kunnen voorkomen.

We verkennen de mogelijkheden om als gemeente bij te dragen aan het vergroten van de efficiëntie in de zorg. Dit kan bijvoorbeeld door thuiszorggebieden te clusteren. Door reistijd in te korten, kost het professionals minder tijd om zorg te leveren. De gemeente kan een faciliterende rol spelen.

Ook nieuwe zorginitiatieven kunnen bijdragen aan het tegengaan van tekorten. Een idee dat uit werksessies met onze zorgpartners kwam, is het instellen van een algemeen zorg- en welzijnsloket, waar inwoners met vragen terecht kunnen. Hierdoor hoeven ze niet overal professionele zorg voor in te schakelen, maar kunnen simpelere vragen door dit loket worden opgevangen. Het bemensen hiervan kan verzorgd worden door verschillende organisaties op deze gebieden die samenwerken.

Bij het bouwen van zorginstellingen wordt gekeken naar het mengen van functies. Bijvoorbeeld het combineren van een woonzorginstelling met een kinderdagverblijf, zoals in de Hanzeborg.

10. Thema 4: Leefomgeving

Wat zien we

Lelystad wordt gekarakteriseerd door de ruimtelijke opzet. Het is een zeer waterrijke en groene stad, waar de meeste mensen op loopafstand van openbare groenvoorzieningen gebruik kunnen maken. De nabijheid van de natuur betekent dat er veel recreatiemogelijkheden zijn. De ruimte in en om Lelystad biedt ook nog voldoende kansen voor grootschalige gebiedsontwikkelingen zoals Zuiderhage.

De wijken in Lelystad zijn fysiek van elkaar gescheiden door autowegen. Fietsroutes en fietsbruggen verbinden de wijken met elkaar. Voetgangers maken ook gebruik van deze routes. Als je niet kunt fietsen of wandelen, ben je vaak gebonden aan de auto. Hierdoor vormen de fietsbruggen ook een mobiliteitsobstakel voor minder mobiele mensen. Er is geen fijnmazig netwerk van openbaar vervoer in de stad.

De verschillende wijken en buurten van Lelystad hebben allemaal een eigen karakter. Inwoners ervaren hun buurt op verschillende manieren. Een belangrijke factor daarbij is het voorzieningenniveau in de wijken. Sommige wijken en buurten hebben een relatief hoog voorzieningenniveau, waardoor mensen in de wijken elkaar vaker en makkelijker kunnen ontmoeten. Maar er zijn ook wijken en buurten waar basisvoorzieningen zoals een supermarkt of ontmoetingsruimte ontbreken.

Niet elke doelgroep heeft behoefte aan dezelfde voorzieningen. Zo willen gezinnen op een plek wonen met speeltuinen en sportvelden in buurt, terwijl veel ouderen graag een fysiotherapeut om de hoek hebben. Andere voorzieningen zijn voor alle doelgroepen waardevol zoals een bibliotheek. Deze voorzieningen worden meestal niet dagelijks gebruikt.

De openbare ruimte is niet overal toegankelijk ingericht. Hier ondervinden vooral mindervalide mensen en ouderen hinder van. Denk aan te weinig bankjes, slecht begaanbare stoepen en lastig te volgen routing.

Samen leven

Wonen

Zorg en Welzijn

Leefomgeving

Wat willen we

Ambitie: Lelystad is een toegankelijke stad

Bij de inrichting van de stad houden we rekening met alle gebruikers. We zorgen voor een goed toegankelijke openbare ruimte die toegespitst is op de wensen en behoeften van de mensen die in die omgeving wonen.

Ambitie: Voorzieningen dichtbij

We streven naar goede basisvoorzieningen op loop- of fietsafstand. Dit zijn voorzieningen die voor iedereen prettig zijn. Denk bijvoorbeeld aan een supermarkt, huisarts, apotheek, groen, of ontmoetingsplek. Andere voorzieningen liggen op goed bereikbare plekken in de stad. We kijken per wijk aan welke voorzieningen behoefte is, en wat haalbaar is.

Ambitie: Een gezonde leefomgeving

De manier waarop de leefomgeving is ingericht, heeft invloed op het welzijn van alle inwoners. Een groene omgeving stimuleert gezondheid en beweging. Gezondheid is meer dan de aan- of afwezigheid van ziekte, het is het vermogen om met de fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren ('positieve gezondheid'). Het is belangrijk dat de buurt beweegvriendelijk is, en uitnodigt om te lopen, fietsen en spelen.

Hoe gaan we dat bereiken

Wat doen we al

Veel Lelystedelingen hebben al toegang tot de natuur, omdat deze overal in de stad dichtbij is. Vanuit Mensen Maken de Buurt zijn er verschillende mogelijkheden om een stukje openbare ruimte te adopteren, bijvoorbeeld een groenstrook, een hondenspeelplek of een containertuintje.

Wat gaan we (meer) doen

Een goed toegankelijke openbare ruimte is een voorwaarde om participatie en beweging te bevorderen. We zetten bij de inrichting van de ruimte in op een groene omgeving die beweging stimuleert.¹⁴ Dit vergt vooral op plekken waar veel ouderen wonen extra aandacht.

Bij het inrichten van de openbare ruimte worden de wensen van verschillende doelgroepen meegenomen. Bij wijken die nog gebouwd worden, gebeurt dit aan de voorkant. Zo kunnen we in gesprek gaan met (toekomstige) bewoners, belangorganisaties zoals Overleg Seniorenorganisaties Lelystad (OSOL) en Stichting Georganiseerd Overleg Lelystad (GOL) en andere partners. Door vroeg met elkaar om tafel te gaan zitten, kan er tijdens het ontwerpen van een wijk zoveel mogelijk rekening gehouden worden met deze wensen.

Door goede bewegwijzering kan iedereen gebruik maken van de openbare ruimte. Dementievriendelijke routes in buurten waar veel ouderen wonen helpen hen om langer zelfstandig te blijven. Daarnaast zijn brede en goed begaanbare stoepen voor rollators en scootmobielen van belang. Bankjes op schaduwrijke plekken nodigen uit tot ontmoeting in de buurt. En een bankje op de route naar de supermarkt kan het verschil maken tussen wel of niet zelfstandig de boodschappen kunnen blijven doen.

We clusteren voorzieningen in nieuwe delen van de stad. In de buurt van deze voorzieningen worden geschikte woningen gerealiseerd voor doelgroepen die bij de voorzieningen willen wonen. Bij verdichting in bestaande wijken realiseren we geschikte woningen in de buurt van al bestaande voorzieningen.

¹⁴ Sport en Beweegvisie 2023 – 2030, <https://www.gemeentelelystad.nl/Documenten/Gemeente/Actueel/Sport-%20en%20Beweegvisie%202023-2030.pdf>

Bijlage 1 Begrippenlijst

Extramurale zorg

Extramurale zorg (letterlijk: zorg buiten de muren) is het fysiek scheiden van wonen en zorg, waarbij (lichtere) zorg wordt verleend in de thuissituatie.

Geclusterd wonen

Woonvorm die (deels) bestaat uit woningen die toegankelijk zijn zonder traplopen en die zijn ingericht op het bevorderen van sociaal contact en gemeenschapsgevoel. Het uitgangspunt is een minimale clustering van 12 woningen. Er is een ontmoetingsruimte inpandig of op loopafstand.

Kangoeroewoning

Woonvorm waarbij één woning door twee huishoudens bewoond wordt. Binnen de woning bestaan twee wooneenheden die inpandig verbonden zijn. Tussen de huishoudens bestaat een zorgrelatie, of kan een zorgrelatie komen te bestaan.

Mantelzorgwoning

Tijdelijke woning op of bij een bestaande woning, bedoeld voor iemand die mantelzorg ontvangt of verleent. Het is geen extra zelfstandige woning, maar een functioneel verbonden bijbehorend bouwwerk.

Nultredenwoningen

Woningen die geschikt zijn voor ouderen of andere zorgvragers met een (lichte) lichamelijke beperking. De woning is zowel intern als extern toegankelijk. Dat betekent dat de woning te bereiken is zonder trap te lopen (extern toegankelijk) en keuken, badkamer, toilet en minimaal één slaapkamer zonder trappen te bereiken is (intern toegankelijk).

Sociale cohesie

Mate waarin burgers in de maatschappij verbondenheid ervaren en zich medeverantwoordelijk voelen voor het algemeen welzijn. Maatschappelijke samenhang.

Sociale huurwoningen

Sociale huurwoningen zijn woningen voor mensen met een lager inkomen die door een woningcorporatie worden verhuurd. Een sociale huurwoning kent een begrensde huur. De huur mag nooit hoger zijn dan een bepaald bedrag.

Zelfstandige woningen in een geclusterde woonvorm die zo zijn ingericht dat hier goed verpleegzorg geleverd kan worden. Zorggeschikte woningen gelden als alternatief voor traditionele verpleeghuisplekken. Ze zijn rolstoel- of rollatorgeschikt, met voldoende ruimte bij de entree, in de toiletruimte en in de badkamer. Ze kunnen onderdeel zijn van een complex waar alle bewoners gebruik maken van Wlz-zorg (homogene complexen), maar ook van een geclusterde woonvorm waar ook mensen zonder Wlz-indicatie wonen.

